

Preus de suscripció
 Figueres 1'50 pta. trimestre
 Fora 1'75 »

Administració: Vilallonga, 25

Numero solt 15 cents.
 » atrassat 25 »

Any XI

Figueres 2 de Juny de 1921

Fulla extraordinària

Per Catalunya i la seva Autonomia feu triomfar la candidatura republicana federal nacionalista de **EN RAMON NOGUER I COMET** advocat i secretari general del partit republicà català

A LA LLUITA!

El partit Republicà Federal Nacionalista de l'Empordà porta a les presents eleccions per a diputats provincials un nom que sintetitza les seves idealitats, alhora que es una garantia de fermesa i integritat;

En Ramon Noguier Comet

porta ja demostrada en la seva constant actuació política, com a secretari general del Partit Republicà Català, una activitat infadigable alhora que un gran sentiment de l'ideal i profunda amor a aquesta terra empordanesa que'l vegé naixer.

En aquests temps de vergonyoses renunciacions, en que veiem barrejar-se grogrollerament als adeptes d'en Maura i En Cierva amb els defensors den Ferrer, Guardia, en aquest dies en que's confon l'actuació dels partidaris de represions a ultrança amb aquells altres que predicaren un jorn el calar foc a Barcelona pels quatre costats i *levantar el velo de las novicias* cremant de passada, els Registres de la propietat; enfront d'aquesta *sanfama*, la presentació d'un home humil i modest, model de fé i d'entusiasme, d'integritat i d'interesa ha d'aixecar el cor de tots aquells esperits lliberals de l'Empordà que volen fer triomfar a Catalunya i a la Democracia.

La nostra candidatura no representa l'enveja ni la vanitat ni la plutocracia, la nostra candidatura es com la flama de la ginesta de la nostra terra que dintre la seva humilitat predica i ensenya uns sagrats ideals de justicia i de llibertat.

Amb aquesta altesa d'ideals anem a la lluita, no pas abandonant aquelles realitats immediates que cal mantenir i enfortir.

Avui les eleccions provincials, sortosament per Catalunya, es fan a l'entorn de l'amor al seu govern incipient, alentorn de la nostra Mancomunitat.

Per ella i contra ella.

Federals Nacionalistes de l'Empordà:

El Partit m'ha designat per a representar-lo, en aquest Districte, en les vinentes eleccions.

Jo no he sigut mai res mes que un soldat disciplinat, que he predicat sempre, cansonerament, als republicans de Catalunya, ço mateix: disciplina i organització.

Jo no puc, doncs, fer mancament a la meua humil historia.

Sento, amb tot, que les meves mans son massa febles per a sostenir-la, tot sol, aqueixa gloriosa bandera, que circumstancialment m'heu entregat.

Republicans nacionalistes de l'Empordà! No mireu mes que a ella! Que la meua persona humil, moralment i física, s'esvaeixi sots els seus pics radiants! I ajudeu-me tots, a portar-la i sostenir-la.

En aquests moments de depressió dels esperits, de carencia d'idealitats, de la voracitat d'ambicions, proclamem la fe inextingible en les nostres tradicions ideològiques, consubstancials amb la terra nostra, on sols poden florir-hi, amb ufana, flors de Democracia i de llealtat.

Sempre es ennoblidora l'actuació de ciutadania. Pero la vinenta consulta popular te una significació trascendent, sobre tot en aquestes comarques, que's preten per algú, explotant insans egoïsmes locals, desviar de l'esperit d'Unitat de Catalunya i de l'organisme que avui la representa, mes o menys ampliament, aquesta Unitat.

Som republicans i som nacionalistes. Com a republicans hem de sostenir ço que la voluntat casi unaním de Catalunya ha ratificat esplendorosament innombrables vegades. Com a nacionalistes, bo i afirmant constantment i incansable, la nostra aspiració insastifeta al mes ampli *self-government*, hem de voler el manteniment de les modestes fites que van marcant nostre penós camí.

Republicanisme, nacionalisme... Tota la nostra vida se l'han enduta aquests dos sants ideals. Per ella venim treballant dia darrera dia, confonent el propi amb els entusiasmes populars; servant-los amorosament i recòndits quan la multitud, en la gran Metròpoli, aqueferada o insana, se'n desvia...

Per ells hem cregut mantenir-nos dignes—bo i allunyats d'ella—d'aqueixa gloriosa terra que'ns ha vist neixer; per ells tan sols creiem també arribar avui, pulcres i dignes, al peu de l'ara on va a celebrar-se el ritme cívic de les consagracions populars.

R. NOGUER I COMET.

Per Catalunya o contra Catalunya es la lluita, i aixis cal situar-se.

Contra Catalunya hi han els representants de les colles polítiques madrilenyes, els albistes essencialment enemics de la nostra terra, els que voldrien imposar-nos alcaldes de R. O. i atenten constantment a les ansies de llibertat de Catalunya.

Amb ells s'hi ajunten els despitats, les desferres d'aquell, un jorn flamant, lerrouxisme, que a tothora ha fet ali amb els enemics de Catalunya, subdits d'aquell quefe que's fa estimar tan dels catalans, que no s'atreveix a anar a Barcelona.

Contra aquesta ridícula barreja s'han intel·ligenciat tots aquells que senten un

intens amor a Catalunya alhora que professen ben ostensiblement els seus particulars punts d'obir en la forma de govern i en l'organització social.

Tots junts faran triomfar l'esperit catalanesc de l'Empordà cooperant a l'adveniment d'aquell dia memorable en que podrem dir que per Catalunya el jorn de gloria és arribat.

Per Catalunya, mare dolça, mare forta, voteu la candidatura de

En Ramon Noguier Comet

i junt amb ell, an aquells que proclamen el seu amor a la llibertat de la nostra terra.

Xerrada electoral

II

Us deia, *correligionarios*, — i torno agafar el fió de la predicació que no havia comensat—que no podent esperar res de bó dels polítics de la monarquia centralista, ja que 'l centralisme i el nostre sentiment de llibertat son com la nit i el dia que per naturalesa no es poden avenir mai, ens ho hem d'anar fent nosaltres mateixos els catalans si volem, que és clar que ho hem de voler, assegurar la vida i la prosperitat dels nostres valors nacionals. Però com que el fer no està solsament en el voler-ho fer, sinó que cal també ordenar la manera de fer-ho perquè totes les accions tinguin coherència i rendeixin un màxim possible d'eficàcia, s'ha hagut de substanciar aqueixa «manera» en un organisme concentrador, canalitzador i consolidador de les accions o dels esforços de tots; i aquest organisme és la Mancomunitat. Mes la Mancomunitat no és com un Llatzer que perquè un esperit superior li digui alló de «Aixeca't i camina», camini, i ja està tot arreglat; sinó que, per a que camini, lo qual vol dir que es perfeccioni i que compleixi els fins per que fou creada, i aquests fins ja saben que son els de satisfer les més perentors

Votéu la candidatura nacionalista si voléu que Catalunya recobri la seva personalitat política, si voléu que les carreteres siguin tranzitables i les escoles siguin perfectes i tothom pugui educar-se en les Biblioteques populars.

ries necessitats culturals i materials de Catalunya; per a que camini, doncs, precisa que se li vagin donant continuament infusions vivificadores. Aqueixes infusions, com la sava dels arbres que cria la terra, li han de venir de sota. Les hi ha de donar el poble, tot el poble català, amb el seu apoi i el seu esperit. I una de les formes de donar-li, aqueixes infusions, és la de fixar-se bé amb les persones que es porten als llocs rectors o co-rectors, o sien els llocs de govern i fiscalització, del organisme mancomunitari.

Perquè—i no ens cansariem mai de repetir-ho—, en realitat tot depèn d'això: de la tria que fassi el cós, o l'ànima, o, millor encara, la raó—que és l'opinió—electoral. Sentada l'imprescindibilitat d'haver de fer l'obra, és imprescindible l'utilització d'obraders. En conseqüència: si treiem, si elegim obraders bons, l'obra, a la curta o a llarga, serà bona; si els elegim dolents, serà dolenta. Crec que això és més clar que l'aigua. Però ara vé a deduir lo que és important. En el primer cas, veurém, sensible o insensiblement, anar creixent, desenrotllar-se i consolidar-se la construcció: la construcció que significa, en lo cultural, obrir les ensenyances elementals o tècniques, les arts i les ciències a la penetració del poble; en lo econòmic, articular el crèdit de l'industria i del comerç per a que a la vegada, i ja en lo material, serveixi de base a l'obertura de camins, a l'utilitaria canalització dels rius, a l'implantació de nous serveis de comunicacions, al foment de la riquesa forestal, a l'estimulació del treball agrícola segons normes modernes, ... en fi, a tot un carril d'etzeres que ens estalvia mitja hora de paraules; en síntesi, que anirà sortint a llum de realitat tot lo bó que Catalunya té en embrió, però gairebé ofegat dins del seu claustre maternal perquè els que no li han volgut bé durant el transcurs de quatre segles li posaren un cinturó clavetejat de males lleis polítiques que li ha anat estrenyent dolorosament el ventre. En el segon cas, en cambi, no sois no veurém desdoblarse en fruits d'esplèndid futur l'entrapa feconda de la patria, sinó que veurém, i també sensible o insensiblement, com s'anirà neulant, corrompent, destruint i anulant la poca cosa que de bó hi ha ja ara en fonament. I aleshores, quan pels nostres pecats de desatenció siga ben morta altre vegada l'esperança de resurrecció de Catalunya,

Acui com ahir som republicans federals i nacionalistes i al recomenar que junt amb el nostre nom es votin els d'aquells que representen un sentit del nacionalisme, no abdiquem de cap de les nostres conviccions solsament les deixem superar pasatjerament, per l'esclat d'un intens amor a Catalunya.

haurém d'enterrar per sempre i en la nostre consciència, ja que Poblet i Santes Creus, carners de tot un poble, no una grandesa que ha sigut, sinó la grandesa que hauriem pogut tenir. I havent la poguda tenir, el no tenir-la seria com un càstig de no haver-la merecuda. I ja, sobre la carcanada d'aquest poble que no mereixeria la grandesa, que és llibertat, ni la llibertat, que és la vida, sols l'inmanència fatal del Destí podria dictar l'última paraula, l'última sentència.

Veieu, doncs, si te importància, i tan poca que se n'hi dona per alguns catalans que tenen el criteri a l'altura dels talons de les sabates o l'esperit al nivell de la seva mala fe, l'existència i l'actuació de la Mancomunitat. I veieu, també, com ens hauria d'interessar la seva renovació ara i d'aquí endavant i sempre que les lleis ens criden a elecció dels homes que han d'administrar-la. Aquests homes, com compendreu, han de tenir per primera condició el que sentin amor per l'obra a que han de col·laborar, perquè, sinó, la seva feina seria destructiva; i aquest amor no mes poden sentir-lo els que tinguin embaumats de catalanitat tots els actes de la seva vida política, com és ara EN RAMON NOGUER I COMET, candidat dels republicans nacionalistes de Figueres. Catalanitat i res mes que catalanitat. Perquè no es tracta ara, en aquestes eleccions, d'anar a proclamar la República a Espanya, que tampoc vindria ni que fossin republicans tots els diputats que integren les quatre Diputacions catalanes, i molt menys si fossin republicans de la mena dels lerrouxistes d'aquest Empordà, que estan fent el *caldo gras* als de l'*Unión Monárquica*, escamot de fracassats, partida de picaplets carrinclons que, com que ningú els pot encarregar la defensa de cap assumpte net, maten el temps defensant totes les causes brutes i regressives contraries al nostre poble que els encarreguen des de Madrid els polítics aquells que, com us deia, no ens poden veure als catalans ni en pintura. I els hauriem de demostrar a tots plegats que els empordanesos, encars que a vegades cometem qualque bertranada—amb perdó sigui dit—, no hem arribat a beure'ns el seny per a que haguem de combregar amb rodes de molí del molí polític den Fournier ni del seu corneta d'ordres senyor Moragues, ni que sigui posant-nos com a espantall el «papu» de la Lliga.

I ara, companys, que ja esteu més o menys orientats respecte la significació i característica comarcal de la vinenta baralla electoral, tanco aquest modest si que ben intencionat sermó, recomenat vos que no feu el sonso i que vetlleu amb els ulls ben badats perquè'l sentiment catalaníssim d'aquesta comarca siga manifestat d'una manera ben clara i positiva, fent triomfar la candidatura d'

En Noguer i Comet

i la d'aquells altres que, a judici vostre, —i hem de suposar que tindreu judici— encarnin més bé aquell sentit de defensa de la Mancomunitat que us he indicat abans. Si això ho feu, Catalunya no ho premi, sinó, *os lo demande*.—He dit.

QUIQUET.

Lo que ha d'ésser

Generalment el ciutadà, millor dit l'elector, s'interessa més per les lluites de diputats a Corts que no per les que han de significar el renovament de les diputacions provincials, que, en definitiva, vol dir renovament dels homes constituents de la Mancomunitat, avui per avui concreció claríssima de les aspiracions i volers de la nostra Catalunya.

I en això, l'elector, consti que fem excepció expressa d'aquell element neutre que sols s'interessa pel dur o pel bere-

nar, que, allavors, ja no és neutre, sinó *neula*,—incorreix en greu i imperdonable error. Dona massa importància a lo de fora, a lo extrany, a lo exòtic, i abandona, potser per inconsciència, potser per incapacitació, lo que d'aprop ens atany, per què és de tots, perquè és nostre, perquè és de casa.

Bé està que l'individu, que el ciutadà elector, en us del seu dret, exerciti el sufragi i es preocupi de les eleccions de diputats a Corts, d'on dimanen les lleis generals que després han de regir l'estat espanyol, aquest estat arcaic i caduc que no te escoles, ni industria, ni comerç, ni camins, ni carreteres. Però que es recordi, també, que per damunt de tot això impera un deure ineludible, un deure que és de redempció per la pàtria catalana. El de capacitar-se plenament de la transcendència que per a Catalunya tenen les eleccions que dintre poc van a celebrar-se, i el de la necessitat que te de seleccionar, d'entre els noms que li ofereixen, el que porti major garantia de lliberalitat i honradesa política. Que en la tria i selecció dels homes, rau la grandesa de la Mancomunitat, i en la grandesa de la Mancomunitat, govern incipient de Catalunya, la de tota la pàtria catalana.

Per això nosaltres, els republicans nacionalistes, en donar el crit de batalla ho fem abrandats de la mes encoratjadora fe i perquè, en la lluita, els ulls fits en l'avenir, hi aportem un prestigi, un nom immaculat, d'honradesa personal i d'integritat nacionalista republicana. Aquest nom, ciutadà, és

En Noguer i Comet

Vóta'l i fes que triomfi.

VIOLANT.

La política de Catalunya i la política de Madrid

La vinenta lluita electoral per a diputats de la Mancomunitat es presenta aquesta vegada, en el nostre districte, de manera que resulten ben marcats els dos camps: d'un costat podrem votar en una sola candidatura, als tres candidats que representen la realitat constructiva, la feina de foment i de cultura que ha emprés la Mancomunitat, alhora que el sentiment de dignitat catalana; de l'altre costat els que tenen aficions a les coses de Madrid, podran votar en una sola candidatura, passant per damunt de falses etiquetes que ja no enganyen a ningú, als enemics de la naixenta organització del poble català, als defensors de la política centralista.

Les necessitats de la lluita han obligat als enemics de Catalunya a presentar-se ja ben units front a front de l'obra constructora del poble català. Les últimes propagandes de la *Unión Monárquica* ajudada per uns nomenats republicans devots den Fournier, son en el sentit de que els ajuntaments no paguin el contingent a la Mancomunitat. Es voldria crear un conflicte que convidés, als que a Madrid odien les coses de Catalunya, a disoldre aquest organisme que'ns fa escoles, Biblioteques, telefons i camins.

L'obra de la Mancomunitat, malgrat els pocs mitjans de que disposa aquesta organització, es odiada per els servidors del centralisme, perquè la Mancomunitat ens posa davant dels ulls la comparació de lo que es l'Espanya unitaria mal administrada i lo que pot arribar a ser la Catalunya lliure governada per els catalans.

Es tant palpable ja avui la diferència, que els servidors del caciquisme madrileny fan tots els possibles per a impedir que la Mancomunitat fassi la seva obra.

Tots els republicans federals de cor, votant la candidatura nacionalista, que afermará i enrobustirá la Mancomunitat de Catalunya, principi de constitució federal dintre el regim unitari d'Espanya.

Els que avui s'uneixen en lluita electoral, en la Comarca, temps enrera ja estaven units dintre la Corporació Municipal de Figueres oposant-se a la Biblioteca que avui es construeix, als telefons que funcionen, a tot el que era obra creadora de casa nostra que deixa en ridícul a l'Estat central.

L'Estat espanyol tot s'ho malgasta al Marroc, en coses de guerra, en noves esquadres, en mantenir gent que no administra, no estudia ni treballa, i no's poden arreglar carreteres ni fer escoles noves.

Lo únic que poden fer els centralistes es posar dificultats, entrebancar amb expedients.

Això, aquesta Espanya es la que defensen els monarquics i els seus lacaios els republicans dissidents de sempre aquells que ja celebraven la derrota den Pi Margall, que tracten de *querido amigo* al Fournier, al Rius, dels quals ja sabem que no poden pas enganyar a ningú...

La lluita és aquesta: la compra-venda de consciències, els compromisos amb gent d'*influencia*, els baixos interesos particulars, tots els egoismes i corrupcions que juguen dintre la política caciquista, enfront l'obra creadora d'una Catalunya amb mitjans de vida i de cultura governada per els catalans.

El perquè n volen

Encara hi ha qui es pregunta el perquè, l'Unió Monárquica en les seves dues manifestacions de maurins i lerrouxeros te tan d'interés a tenir algun diputat provincial.

Doncs es sonzillament per a tirar a terra la Mancomunitat de Catalunya. El seu embordejament, la seva falsificació esdevindria desseguida que'n tinguessin les riendes, aquells que combaten la ciutadania de Catalunya tot diguent-se defensors de l'autonomia municipal alhora que treballen per a imposar arreu alcaldes de R. O.

La Mancomunitat de Catalunya que amb la seva honrada actuació posa de manifest les vergonyoses disbauxes del regim centralista, és la deria de les colles polítiques madrilenyes que s'aguanten per els emplejats que com els de les perdudes colonies, venen aquí a Catalunya a apedaçar-se, si a l'ase li mancaés la grepia tira còsses, i es per evitar aquestes còsses que les colles d'allà dalt ens aboquen an aquests estranys a l'ànima catalana per a treurens l'agre de continuar laborant per el progrés moral i material de Catalunya.

Però nosaltres quan es tracte de l'ànima nostra som mes tosuts que un arri-gonés.

En aquets moments sobretot, votar la candidatura monárquica-lerrouxera es ademes de traïr Catalunya ajudar a l'obra corruptora del govern i contribuir a l'afeblement de la força moral necessaria per a endegar serenament les ansies d'una nova organització social.